

Jacek Trawczyński

"Stosunek wzajemny: porządek międzynarodowy, prawo międzynarodowe, europejskie prawo wspólnotowe, prawo krajowe",
Tadeusz Wasilewski, Toruń 2004 :
[recenzja]

Palestra 50/5-6(569-570), 224-226

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w podstawowe zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym naruszając przepisy ustawy o drogach publicznych² oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym³.

Cechą wyróżniającą pracę jest, przede wszystkim, zwięzłość ujęcia tematu. Nie ma w niej zbędnych fragmentów czy rozważań, w tym zakresie Autor wykazał godną podziwu dyscyplinę. Rzetelnie zaprezentowano dorobek doktryny, a także orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych, przy czym, co ważne, Autor zawsze wyraża jasno swoje stanowisko i zawsze wzbogaca argumentację, nie pozostawiając nigdy jakiegoś problemu bez sprecyzowania własnego poglądu.

Bezspornym atutem opracowania jest wskazanie i omówienie przez autora licznych przepisów wykonawczych do kodeksu. Nowatorskość tej monografii polega przede wszystkim na tym, że autor przedstawia wyniki przeprowadzonych przez siebie badań aktowych, dzięki którym komentarz został obszernie zilustrowany odpowiednimi przykładami. Czytelnik chcący pogłębić interesującą go problematykę może sięgnąć do wskazanych pozycji literatury. Warto też zauważyć, że na końcu pracy został zamieszczony taryfikator mandatów oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie znaków i sygnałów drogowych⁴, co bez wątpienia podnosi wartość praktyczną tego opracowania.

Recenzowany komentarz należy ocenić w pełni pozytywnie i warto zachęcić do jego przestudiowania. Autor wykazał bardzo dobrą znajomość prezentowanych zagadnień, dojrzałość w ich ujmowaniu i rozwiązywaniu, umiejętność klarownego, zwięzłego, a przy tym precyzyjnego ich przedstawienia. Lekturę tego komentarza należy polecić przede wszystkim praktykom, choć można sądzić, że uczynią to i bez słów zachęty.

Urszula Wilk

---

² Dz.U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 z późn. zm.

³ Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515 z późn. zm.

⁴ Dz.U. z 2002 r. Nr 170, poz. 1393.

Tadeusz Wasilewski: *Stosunek wzajemny: porządek międzynarodowy, prawo międzynarodowe, europejskie prawo wspólnotowe, prawo krajowe*

TNOiK, Toruń 2004 r., s. 312

Autor książki jest doktorem habilitowanym nauk prawnych w zakresie prawa międzynarodowego publicznego. Zainteresowania badawcze skupia wokół trzech dziedzin szeroko rozumianego prawa międzynarodowego: prawa przeciwwojennego, międzynarodowego prawa morza i europejskiego prawa wspólnotowego.

Spis treści książki jest kompletny. Składa się on z wykazu skrótów, wstępu, 6 rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz z podsumowania w języku angielskim. Poszczególne rozdziały zatytułowane są następująco: Prawo międzynarodowe w porządku międzyna-

rodowym (rozdział I), Pojęcie i systematyka prawa międzynarodowego (rozdział II), Prawo międzynarodowe a prawo krajowe (rozdział III), Stosunek krajowych systemów prawnych do prawa międzynarodowego (rozdział IV), Stosunek europejskiego prawa wspólnotowego do prawa krajowego (rozdział V), Europejskie prawo wspólnotowe jako regionalne międzynarodowe prawo wspólnotowe (rozdział VI). Przypisy znajdują się na końcu każdego rozdziału.

W rozdziale I omówiono ewolucję nazwy i pojęcia prawa międzynarodowego. Obszerne fragmenty tego rozdziału zajmuje wzajemny stosunek między moralnością międzynarodową, zewnątrzpaństwowym systemem normatywnym, międzynarodowymi normami politycznymi, praxeologią międzynarodową a prawem międzynarodowym. Celem rozdziału II jest ukazanie prawa międzynarodowego *sensu largo*, to jest: prawa międzynarodowego publicznego, prawa międzynarodowego prywatnego, prawa międzynarodowego gospodarczego, międzynarodowego prawa karnego, międzynarodowego prawa administracyjnego, międzynarodowego prawa ochrony człowieka, międzynarodowego prawa morza oraz międzynarodowego prawa ochrony środowiska. Rozdział III daje przegląd głównych trendów w sprawie stosunku: prawo międzynarodowe – prawo krajowe. Następny rozdział poświęcony jest sposobom inkorporacji prawa międzynarodowego w system prawa wewnętrznego. W rozdziale V przedstawiono zależności między europejskim prawem wspólnotowym a prawem krajowym przede wszystkim na podstawie precedensowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i orzecznictwa sądów wewnętrznych. Prowadzi to do tezy, że europejskie prawo wspólnotowe to międzynarodowe prawo administracyjne, które ze względu na zasięg norm staje się regionalnym międzynarodowym prawem administracyjnym (rozdział VI).

Autor, w recenzowanej monografii, korzysta z trzech metod badawczych: historycznej, formalno-dogmatycznej i prawno-porównawczej. Wykorzystuje te metody swobodnie i wszechstronnie.

Tadeusz Wasilewski podnosi w swojej dysertacji to, że przepisy prawa wspólnotowego są stosowane przez sądy i trybunały krajowe i posiadają pierwszeństwo nad wszelkim prawem krajowym państwa członkowskiego UE bez względu na jego rangę. Wpisuje się ono tym samym w treść doktryny supremacji europejskiego prawa wspólnotowego, która stwierdza, iż prawo to ma być stosowane kosztem prawa krajowego. W praktyce oznacza to, że europejskie prawo wspólnotowe zintegrowane z prawem krajowym państw członkowskich urzeczywistnia doktrynę monizmu internacjonalistycznego.

Według T. Wasilewskiego prawo wspólnotowe należy kwalifikować jako regionalne międzynarodowe prawo administracyjne. Piszącego te słowa przekonują argumenty autora (s. 262–270).

Dysertacja T. Wasilewskiego jest adresowana również do praktyków. Jej czytelnikami powinni zostać sędziowie, prokuratorzy, notariusze i adwokaci. Wskazuje bowiem na trwałą tendencję w stosowaniu prawa.

Język, jakim posługuje się autor w książce, jest zrozumiały i przystępny. Również studenci prawa, z powodzeniem, mogą oddać się tej lekturze.

Tadeusz Wasilewski jest uczniem Profesora Janusza Gilasa. Nie dziwi więc przytaczanie poglądów J. Gilasa i powoływanie się na liczne artykuły i monografie napisane przez Profesora. Nie dziwi też to, że T. Wasilewski korzysta z dorobku uczonych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu: T. Jasudowicza, J. Łopuskiego, C. Mika, J. Białocerkiewicz, B. Gronowskiej, J. Galstera, Z. Witkowskiego i L. Morawskiego.

Autor monografii korzystał z licznych źródeł, zbiorów źródeł i bogatej literatury, na którą składają się 182 pozycje. Gromadzenie danych bibliograficznych odbywało się dzięki trzykrotnym pobytom naukowym T. Wasilewskiego w T.M.C. Asser Instytut w Hadze. Pomimo obszernego czerpania z literatury anglojęzycznej autor zauważa, że polska literatura prawnomiędzynarodowa w tym zakresie nie ustępuje literaturze światowej.

Reasumując należy stwierdzić, że monografia Tadeusza Wasilewskiego stanowi istotny wkład w dorobek szeroko rozumianego prawa międzynarodowego publicznego. Będzie się do niej sięgać przez całe lata.

Jacek Trawczyński